

Nr 3

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående statsbidraget till allmän försäkringskassa, m. m.

Andra lagutskottet har till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 234 i första kammaren av herrar *Ottosson* och *Enarsson* samt nr 289 i andra kammaren av herr *Magnusson* i Borås m. fl. I motionerna, vilka är likalydande, har hemställts,

”att riksdagen måtte antaga följande

1) Lag

angående ändrad lydelse av lagen om allmän försäkring den 25 maj 1962 (nr 381).

Häri genom förordnas, att 19 kap. 7 § lag om allmän försäkring erhåller följande ändrade lydelse.

7 §

Till allmän försäkringskassa utgår för varje år statsbidrag med 45 procent av kassans utgifter för

- a) sjukvårdersättning, dock ej ersättning för sjukhusvård i riket;
- b) grundsjukpenning;
- c) barntillägg;
- d) moderskapspenning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1965.

2) Förordning

angående ändrad lydelse av Kungl. Maj:ts förordning den 4 juni 1954 (nr 519) angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel.

Häri genom förordnas att 3 och 5 §§ Kungl. Maj:ts förordning den 4 juni 1954 (nr 519) angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel skall erhålla följande ändrade lydelse.

3 §

I annat fall än som avses i 2 § äger vid sjukdom den som är omfattad av sjukförsäkring enligt lagen om allmän försäkring eller här i riket är i allmän Bihang till riksdagens protokoll 1965. 9 saml. 2 avd. Nr 3

eller enskild tjänst vid inköp av läkemedel, som enligt apoteksvarustadgan den 14 november 1913 (nr 308) är att hänföra till apoteksvara eller som utan att utgöra apoteksvara innehåller gift av första klassen, åtnjuta nedsättning av fastställt pris för läkemedlet med hälften av det belopp, varmed priset må överstiga fem kronor. Har under en formel föreskrivits fler läkemedel, skall prisnedsättningen avse den sammanlagda kostnaden. Är förskrivning avsedd att expedieras mer än en gång, skall nedsättningen hänföra sig till varje expedition.

Vad nu — — — vistas härstädes.

5 §

Kostnaden för tillhandahållande av läkemedel enligt denna förordning bestrides av de allmänna försäkringskassorna.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1965.”

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sin hemställan får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 289.

Gällande bestämmelser

Vid sjukdom äger den som omfattas av lagen om allmän försäkring eller är i allmän eller enskild tjänst här i riket åtnjuta viss rabatt å läkemedel, som ej tillhandahålles kostnadsfritt. Rabatt lämnas för sådana av läkare ordinerade läkemedel, som enligt apoteksvarustadgan är att hänföra till apoteksvara eller som innehåller gift av första klassen. Det fastställda priset nedsättes därvid med hälften av det belopp, varmed priset överstiger karensbeloppet tre kronor. Nedsättningen sker å det apotek där läkemedlet utlämnas. Vederbörande apotekare erhåller av riksförsäkringsverket ersättning motsvarande prisnedsättningen. Kostnaderna för läkemedelsrabatteringen samt för de läkemedel som tillhandahålles kostnadsfritt bestrides av statsmedel med belopp för kalenderår motsvarande 1 krona 15 öre för envar hos allmän försäkringskassa inskriven och i övrigt av de allmänna försäkringskassorna.

Allmän försäkringskassa erhåller därjämte för varje år statsbidrag till sjukförsäkringen med hälften av kassans utgifter för grundsjukpenning, barntillägg, moderskapspenning och sjukvårdsersättning, dock ej ersättning för sjukhusvård i riket.

Tidigare behandling av förevarande frågor

De av motionärerna aktualiserade frågorna har varit föremål för riksdagens behandling vid ett flertal tillfällen. Här må hänvisas till *andra lagutskottets utlåtanden nr 35 år 1959, nr 8 år 1960 och nr 15 år 1961.*

I samband med förslaget till lag om allmän försäkring behandlade *andra lagutskottet* under 1962 års riksdag motionen II:780, däri framställdes yrkanden med samma innebörd som i förevarande motioner. I sitt *utlåtande nr 27* anförde utskottet bl. a.

Frågan om höjning av karensbeloppet vid läkemedelsrabatteringen har varit föremål för riksdagens prövning vid åtskilliga tillfällen. Yrkanden i sådan riktning har därvid i samtliga fall lämnats utan bifall. Såsom skäl härför anfördes till en början, att frågan prövades av utredningen om läkemedelsrabatteringen och att man borde avvakta dess resultat, samt, sedan utredningen framlagt sitt betänkande år 1959, att riksdagen inte borde föregripa Kungl. Maj:ts ställningstagande till utredningens förslag. Nämnda förslag blev emellertid vid remissbehandlingen utsatt för kritik, och chefen för socialdepartementet har med hänsyn därtill funnit att detsamma inte utan ytterligare bearbetning av materialet bör läggas till grund för proposition i ämnet. Uppdraget att utföra denna bearbetning har anförtrots 1961 års sjukförsäkringsutredning.

Med hänsyn till att frågan om läkemedelsrabatteringen fortfarande är föremål för utredning, bör enligt utskottets uppfattning någon ändring av karensbeloppet inte företagas för närvarande. Utskottet avstyrker därför förevarande motion.

Riksdagen godtog vad utskottet anförde i denna del.

Enahanda motionsyrkanden behandlades av *andra lagutskottet* även vid 1963 års riksdag. I sitt *utlåtande nr 11* uttalade utskottet, att resultatet av sjukförsäkringsutredningens arbete i fråga om läkemedelsrabatteringen ännu ej förelåg och att ej heller i övrigt inträffat något sedan 1962 som kunde föranleda till ett ändrat ställningstagande. Utskottet hemställde därför att motionerna inte skulle föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottets hemställan bifölls av *riksdagen*.

Vid sin behandling av frågan i följd fann utskottet i sitt av riksdagen godkända *utlåtande nr 5* år 1964 ej skäl frångå sin tidigare ståndpunkt och hemställde därför att de i ämnet väckta motionerna icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet

Enligt förordningen angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel lämnas rabatt å sådana läkemedel som av läkare ordineras vid sjukdom. Rabatteringen innebär, att den försäkrade, utöver ett karensbelopp å tre kronor, erlägger hälften av den del av priset som överstiger karensbeloppet. Återstoden av kostnaderna bestrides av de allmänna försäkringskassorna. Statsbidrag utgår med belopp, motsvarande för kalenderår en krona 15 öre per försäkringskassemedlem. Vidare erhåller försäkringskassorna för varje år statsbidrag till sjukförsäkringen med i princip hälften av utgifterna för grundsjukpenning, barn-tillägg, moderskapspenning och sjukvårdsersättning.

I förevarande motioner yrkas, att karensbeloppet skall höjas från tre till fem kronor. Motionärerna framhåller att höjningen av karensbeloppet skulle belasta de försäkrade med högst en krona per inköpt läkemedel men minska antalet ersättningsärenden med omkring en tredjedel och sjukkassornas utgifter för läkemedel med cirka 20 milj. kronor per år. Denna utgiftsminskning motiverar enligt motionärerna, att statsbidraget till läkemedelsrabatteringen, som för nästa budgetår kan beräknas till cirka 7 milj. kronor, slopas samt att det allmänna statsbidraget till sjukförsäkringen sänkes från 50 procent till 45 procent eller för nästa budgetår med cirka 41,5 milj. kronor.

Yrkanden av samma innebörd som de nu aktuella har varit föremål för riksdagens prövning vid ett flertal tillfällen, bl. a. år 1962 i samband med behandlingen av förslaget till lag om allmän försäkring och åren 1963 och 1964 i anledning av väckta motioner. Yrkandena har i samtliga fall lämnats utan bifall. I sitt utlåtande nr 27 år 1962 uttalade andra lagutskottet, att någon ändring av karensbeloppet inte borde företagas då, eftersom frågan om läkemedelsrabatteringen var föremål för prövning inom 1961 års sjukförsäkringsutredning. År 1963 framhöll utskottet, att resultat av sjukförsäkringsutredningens arbete i fråga om läkemedelsrabatteringen ännu icke förelåg och att ej heller i övrigt sedan år 1962 inträffat något som skulle kunna föranleda till ett ändrat ställningstagande. Ej heller vid fjolårets behandling fann utskottet anledning frångå sin tidigare ståndpunkt.

Eftersom sjukförsäkringsutredningen ännu inte framlagt betänkande om läkemedelsrabatteringen och ej heller i övrigt inträffat något som skulle kunna ge anledning till ett ändrat ställningstagande, får utskottet hemställa,

att förevarande motioner, I: 234 och II: 289, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 18 februari 1965

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Strand*, Axel Svensson, fru Carlqvist, fru Hamrin-Thorell, fru Nilsson, herrar Erik Filip Petersson, Hübinette och Axel Kristiansson*;

från andra kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Odhe, fru Ekendahl*, herrar Fredriksson, Gomér, Sundelin*, Jönsson i Ingemarsgården och Ringaby.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Hübinette* och *Ringaby*, vilka ansett

a) att det avsnitt å sid. 4 i utskottets yttrande, som börjar med orden "Yrkanden av samma" och slutar med orden "får utskottet hemställa", bort ersättas med text av följande lydelse:

"Utskottet delar motionärernas uppfattning. Då ett genomförande av motionärernas förslag icke torde behöva medföra någon höjning av sjukförsäkringsavgifterna tillstyrker utskottet bifall till motionerna. Utskottet får sålunda hemställa",

b) att utskottet bort hemställa,

"att riksdagen, med bifall till förevarande motioner I: 234 och II: 289, måtte för sin del antaga följande förslag till

1)

Lag

**angående ändrad lydelse av lagen om allmän försäkring
den 25 maj 1962 (nr 381)**

Härigenom förordnas, att 19 kap. 7 § lagen om allmän försäkring skall erhålla följande ändrade lydelse.

7 §

Till allmän försäkringskassa utgår för varje år *statsbidrag* med 45 procent av kassans utgifter för

a) sjukvårdersättning, dock ej ersättning för sjukhusvård i riket;

b) grundsjukpenning;

c) barntillägg;

d) moderskapspenning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1965.

2)

Förordning

**angående ändrad lydelse av Kungl. Maj:ts förordning
den 4 juni 1954 (nr 519) angående kostnadsfria
eller prisnedsatta läkemedel**

Härigenom förordnas att 3 och 5 §§ Kungl. Maj:ts förordning den 4 juni 1954 (nr 519) angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel skall erhålla följande ändrade lydelse:

3 §

I annat fall än som avses i 2 § äger vid sjukdom den som är omfattad av sjukförsäkring enligt lagen om allmän försäkring eller här i riket är i allmän eller enskild tjänst vid inköp av läkemedel, som enligt apoteksvarustadgan den 14 november 1913 (nr 308) är att hänföra till apoteksvara eller som utan att utgöra apoteksvara innehåller gift av första klassen, åtnjuta nedsättning av fastställt pris för läkemedlet med hälften av det belopp, varmed priset må överstiga fem kronor. Har under en formel förskrivits flera läkemedel, skall prisnedsättningen avse den sammanlagda kostnaden. Är förskrivning avsedd att expedieras mer än en gång, skall nedsättningen hänföra sig till varje expedition.

Vad nu — — — vistas härstädes.

5 §

Kostnaden för tillhandahållande av läkemedel enligt denna förordning bestrides av de allmänna försäkringskassorna i förhållande till antalet, vid utgången av det kalenderår kostnaden avser, inskrivna försäkrade, vilka äro pliktiga att erlagga sjukförsäkringsavgift enligt lagen om allmän försäkring.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1965.”